

MANO

BETHAN ROBERTS

BESTSELERIS JAU GREITAI
KINO EKRA NUOSE SU
HARRY STYLES
PRIEŠAKYJE

POLICI NINKAS

BETHAN ROBERTS

M A N O

B E T H A N R O B E R T S

P O L I C I
N I N K A S

Iš anglų kalbos vertė *Jūratė Žeimantienė*

Skiriu visiems savo draugams iš Braitono, ypač – Stiuartui

PIRMA DALIS

Pisheivenas, 1999 m. spalvis

Ketinau pradėti tokiais žodžiais: „Jau nebenoriu tavęs užmušti“, nes išties nebenoriu, bet paskui nusprendžiau, kad tau tai gali pasirodyti pernelyg melodramatiška. Juk niekada negalėjai pakęsti melodramos, o aš nebenoriu tavęs liūdinti dabar, kai esi tokios būklės ir galbūt netrukus atsisveikinsi su gyvenimu.

Kad jau nusprendžiau viską išguldyti popieriuje, turiu tai padaryti gerai, nes atliksiu savotišką išpažintį, o ji verta tikslumo. Baigusi planuoju perskaityti šią išpažintį tau, Patrikai, kadangi nebegalėsi atsikirsti. Juolab man liepta kalbėtis su tavimi. Šnekėjimasis, kaip teigia gydytojai, yra gyvybiškai svarbus sveikstant.

Tau beveik atėmė kalbą, tačiau esi čia, mano namuose, ir mudu bendraujame raštu. Kai sakau „raštu“, turiu galvoje paveikslėlius su apačioje nurodytu žodžiu. Tu nebeįstengi ištarti žodžių, tačiau gebi besti pirštu į reikiamą: gėrimas, tualetas, sumuštinis. Nors žinau, ko nori, dar prieš tau nukreipiant pirštą, vis tiek leidžiu bakstelėti, nes tau geriau, kai jautiesi nepriklausomas.

Keista, kad dabar jau mano rankose atsidūrė rašiklis ir popierius, ar ne? Kad rašau... nė nežinau, kaip tai pavadinti. Ne, vis dėlto ne dienoraštį, bent jau ne tokį, koks buvo tavasis kadaise. Na, nesvarbu, bet šiuokart rašau būtent aš, o tu guli lovoje ir stebi kiekvieną mano judesį.

Tau niekada nepatiko šis pakrantės ruožas, vadinai jį provincialiu kurortu, kuriame senukai kėblina palydėti saulės ir laukia mirties. Bet argi ši atvira, nuošali, vėjų pustoma vieta, praminta Sibiru dėl pasiutusiai žvarbios 1963-ųjų žiemos, kuo nors nusileidžia geriausioms Didžiosios Britanijos pajūrio gyvenvietėms? Juk dabar čia ne taip ir atšiauru, nors vis dar viskas vienoda. Tačiau man toks monotoniškumas netgi teikia savotiško nusiramino. Čia, Pisheivene, be pabaigos driekiasi tokios pačios gatvės su nedideliais vasarnamiais ir praktiškais sodeliais su vaizdu į jūrą.

Tiesa, labai priešinausi Tomo planams čia persikelti. Kodėl gi aš, tikra Braitono gyventoja, turėčiau lindėti vienaukščiame namiūkstyje, net jeigu nekilnojamojo turto agentas ir vadina jį švediško stiliaus vasarnamiu? Tenkintis siauromis gatvelėmis, pradvisusiomis Džo picerijos ir kebabinės smarsu, keturiais laidojimo namais, gyvūnėlių prekių parduotuve „Stebuklingasis gyvūnas“ ir chemine drabužių valykla, kurios darbuotojai, matyt, mokėsi amato Londone? Kodėl man suteikiamas tik toks pasirinkimas po Braitono, kur kavinės nuolat pilnos, parduotuvės tiesiog lūžta nuo pasiūlos, gerokai lenkiančios paklausą, o molas visada glostomas saulės, atviras ir šiek tiek grėslus?

Ne. Man toks sumanymas visiškai nepatiko. Bet išėjęs į pensiją Tomas nusprendė apsistoti ramesnėje, mažesnėje ir, kaip tikėjosi, saugesnėje vietoje, nes, man regis, baisiai geidė, kad niekas jam nebeprimintų ankstesnių sukrėtimų ir buvusio darbo. Tačiau vasarnamis Pisheivene težadėjo vienintelį dalyką – kad pasaulis tave pamirš. Ir štai mes čia, kur iki pusės dešimtos ryto ir po pusės dešimtos vakaro

gatvėje nebepamatysi nė gyvos dvasios, išskyrus grupelę paauglių, traukiančių dėmą picerijos kieme. Dviejų miegamųjų vasarnamyje (deja, ne švediško stiliaus, tikrai ne), stūksančiame netoli nuo autobuso stotelės ir parduotuvių, su pailga pievele, susisukusia skalbinių virve, trimis pagalbiniais pastatais (pašiūre, garažu ir šiltnamiu) ir vieninteliu privalumu – vaizdu į jūrą, beje, tik per vieno miegamojo langą. Užleidau šį miegamąjį tau ir pastačiau lovą taip, kad galėtum žvelgti į vandens tolius, kiek tik širdis geidžia. Padariau visa tai dėl tavęs, Patrikai, nepaisant to, kad mudu su Tomu niekada neturėjome panašaus vaizdo. O tu iš savo buto Čičesterio Terasos rajone, apstatyto regentystės stiliaus baldais, galėjai gėrėtis jūra kasdien. Puikiai pamenu iš ten atsiveriančią panoramą, nors ir retai pas tave lankydavausi: Magnuso Volko sukonstruotą tramvajų, riedantį po vandeniui nutiestais bėgiais, Djuk Maund Gardeną, molą, vėjuotomis dienomis nutaškytą baltais purslais ir, žinoma, jūrą, visada kitokią, visada tą pačią. O mudu su Tomu iš būsto sudurtinių namų eilėje Islingvordo gatvėje tematydavome savo atvaizdą kaimynų languose. Bet aš vis tiek labai nenorėjau iš jo išsikraustyti.

Taigi, man atrodo, kad atkakęs čia iš ligoninės prieš savaitę, kai Tomas iškėlė tave iš automobilio į vežimėlį, tu pamatei lygiai tą patį, ką ir aš: nuobodžias rudas sienas, nuteptas rupiu tinku su smulkiais akmenukais, nepaprastai glotnaus plastiko laukujes duris su stiklu, tvarkingą spygliuočių gyvatvorę, juosiančią sklypą, ir visa tai sukėlė tau tokį pat siaubą kaip ir man. O dar tas pavadinimas – „Pušys“. Toks netinkamas, toks pritemptas. Matyt, tave išmušė šaltas prakaitas, pasijutai ne savame kailyje. Tomas stūmė vežimėlį taku, vedančiu į namą. Turėjai pastebėti, kad takas išklotas visiškai vienodomis rusvai pilkomis cemento plytelėmis. Tad kai įkišau raktą į spyną ir pasakiau „Sveikas atvykęs“, tau beliko sugniaužti suvytusius kumščius ir išspausti kažką panašaus į šypseną.

Atsidūręs prieškambaryje, išklijuotame gelsvais tapetais, regis, užuodei sumišusį chlorkalkių (juk ruošiausi, kad apsigyvensi su mumis) ir Valterio, mūsų škotų aviganiao mišrūno, kvapą. Vos pastebimai linktelėjai, pamatęs įrėmintą mudviejų su Tomu vestuvių nuotrauką: jis su prabangiu kostiumu iš „Cobley“, už kurį sumokėjai tu, aš su standžiu vualiu. Dabar visi trys įsitaisėme svetainėje, mudu su Tomu ant naujos rudu aksomu aptrauktos sofos, kurią nusipirkome už jo pensiją, ir klausėmės, kaip ūžia radiatoriai. Valteris šnopštė prie Tomo kojų.

– Marijon padės tau įsikurti, – pasakė Tomas.

Pastebėjau, kaip tu susiraukei, išgirdęs, kad jis ketina išeiti, ir kokių žvilgsniu nudelbei tinklines užuolaidas, kai nusiskubino prie durų, sumurmėjęs:

– Nors tai turėčiau padaryti aš.

Šuo nusekė iš paskos. Mudu su tavimi sėdėjome, klausydami koridoriumi tolstančių Tomo žingsnių, tada sušiugždėjo nuo kablino nukabintas paltas, žvangtelėjo raktai kišenėje, kai Tomas pasitikrino, ar juos turi. Paskui švelniai paliepė Valteriui luktelėti. O galiausiai pasigirdo laukujų durų trinktelėjimas, reiškiantis, kad Tomas išėjo iš vasarnamio. Kai vėl pažvelgiau į tave, tavo suglebusios rankos ir kaulėti keliai drebėjo. Gal pagaliau suvokei, kad gyvenimas Tomo namuose ne visai pateisins tavo lūkesčius?

Keturiasdešimt aštuoneri metai. Tiek turiu grįžti į praeitį, kai pirmą kartą sutikau Tomą. O gal tai nutiko netgi seniau.

Anuomet jis buvo labai santūrus. Tomas. Netgi vardas toks solidus, nepretenzingas, bet negali sakyti, kad nejausmingas. Ne

Bilas, Redžis, Lesas ar Tonis. Ar tu kada nors vadinau jį Tomasu? Man kildavo toks noras. O retkarčiais būčiau mielai šaukusi Tomiu. Galbūt ir tu anuomet taip praminei jį, dailų jauną vyruką didelėmis rankomis ir šviesiais garbanotais plaukais?

Pažinojau jo seserį nuo gimnazijos laikų. Antraisiais metais ji priėjo prie manęs koridoriuje ir pasakė:

– Pamaniau, kad esi visai nieko. Gal norėtum su manimi draugauti?

Iki to laiko abi buvome vienišės, mus glumino keisti mokyklos ritualai, aidžios klasės, spigūs kitų mergaičių balsai. Duodavau Silvijai nusirašyti namų darbus, o ji man – pasiklausti savo plokštelių su Nato Kingo Koulo, Patės Peidž ir Perio Komo įrašais. Stovėdamos eilėje šokti per ožį ir praleisdamos visas kitas mergaites į priekį, nes mums nepatiko fizinio lavinimo pamokos, pusbalsiu niūniuodavome: „Vieną kerintį vakarą galbūt pamatysi nepažįstamąjį“*. Man patikdavo lankytis Silvijos namuose, nes ji turėjo įvairiausių dailių dalykėlių, be to, mama leido jai šukuotis plonus šviesius plaukus kaip suaugusiajai. Man regis, netgi padėdavo sugarbanoti kirpčius. Anuomet mano pačios plaukai, ugniniai kaip ir visada, pūpsojo ant nugaros supinti į storą kasą. Kai tik namuose netekdavau kantrybės (pamenu, kartą taip pastūmiau brolių Fredį, kad jis net susitrenkė kaktą į duris), tėvas reikšmingai pažvelgdavo į mamą ir ištardavo: „Ko norėti – ugniaplaukė“, nes šią plaukų spalvą paveldėjau iš mamos pusės. Jeigu neklystu, kartą tu net pavadinau mane „raudonąja grėsme“, ar ne, Patrikai? Anuomet man patiko mano plaukų spalva, bet visada jaučiau, kad dėl jos pateisinu aplinkinių lūkesčius: jie tikėjosi iš manęs karšto būdo,

* *Some enchanted evening, you may see a stranger* (angl.). Daina iš 1949 m. Richardo Rodgerso ir Oscaro Hammersteino miuziklo „Ramiojo vandenyno pietuose“ („South Pacific“) (čia ir toliau – vert. past.).

tad supykusi ir atleisdavau vadžias. Nors, žinoma, nedažnai. Bet retkarčiais vis dėlto trankydavau duris ir daužydavau indus. O syki taip taranavau dulkių siurbliu grindjuostę, kad ta net įtrūko.

Kai Silvija pirmą kartą pasikvietė mane į savo namus Petčame, ryšėjo persikų spalvos šilkinę kaklaskarę. Vos ją pamačiusi, užsimaniau tokios pat. Jos tėvų svetainėje stovėjo aukšta gėrimų spintelė su stiklinėmis durelėmis, ištapytomis juodomis žvaigždėmis.

– Visa tai įsigyta išsimokėtina, – paaiškino Silvija, caktelėjusi liežuvio, ir nusivedė mane į antrą aukštą.

Ji davė man paryšėti kaklaskarę ir parodė daugybę nagų lako buteliukų. Kai atsuko vieną, pakvipo kriaušėmis. Atsisėdusi ant dailios lovos, parinkau tamsiai violetinį laką ir pradėjau lakuoti plačius lenktus Silvijos nagus, baigusi darbą pakėliau jos ranką prie lūpų ir pradėjau švelniai pūsti. Paskui apžiojau nykštį ir lyžtelėjau, kad patikrinčiau, ar lakas nudžiūvo.

– Ką tu darai? – aiktelėjo ji ir sukikeno.

Nuleidau ranką į skreitą. Jos katinas vardu Vidurnaktis priėjo ir pradėjo glaustytis prie kojų.

– Atleisk, – tarstelėjau.

Vidurnaktis pasiražė ir ėmė dar uoliau trintis į kulkšnis. Pasi- lenkiau paglostyti paausius ir, man dar nespėjus atsitiesti, Silvijos kambario durys atsivėrė.

– Nešdinkis, – atsainiai burbtelėjo ji.

Aš mikliai pašokau, išsigandusi, kad kreipėsi į mane, bet ji žvelgė man pro petį į tarpdurį. Pasisukusi pamačiau jį, stovintį ten, ir nejučia kilstelėjau ranką prie šilkinės kaklaskarės.

– Nešdinkis, Tomai, – pakartojo Silvija tokiu tonu, kuris rodė, kad ji jau seniai susitaikė su jiedviem tekusiais vaidmenimis šioje mažoje dramoje.

Jis ramstė durų staktą, marškinių rankovės buvo atraitotos iki alkūnių, tad į akis krito tvirti dilbių raumenys. Sumečiau, kad jam ne daugiau nei penkiolika, taigi vos metais vyresnis už mane, bet pečiai jau platūs ir Adomo obuolys išsišovęs. Ant smakro bolavo randelis, primenantis plastiline paliktą nago žymę, lūpose žaidė pašaipei šypsena, kurią jau tada, žinau, jis nutaisė sąmoningai, nes jam atrodė – taip reikia, kad atrodytum kietas. Ir išties tas berniūkštis, pasirėmęs į staktą ir žvelgiantis į mane mėlynomis, nedidelėmis, bet giliai įdubusiomis akimis, privertė taip suliepsnoti skruostus, kad vėl palinkau prie Vidurnakčio ir ėmiau glostyti pilkšvą kailį ties paausiais, nudelbusi akis į grindis.

– Tomai! Dink! – dabar jau pakėlė balsą Silvija ir durys pokštelėjusios užsitrenkė.

Ar gali įsivaizduoti, Patrikai, kad turėjo praeiti keletas minučių, kol įstengčiau patraukti ranką nuo katino ausų ir pažvelgti į Silviją?

Nuo to karto dariau viską, kad tik mudvi su ja kuo labiau susidraugautume. Kartais važiuodavau autobusu į Petčamą ir, priartinusi prie Silvijos namo, žvelgdavau į šviesius langus, sakydama sau, kaip būtų šaunu, jeigu ji išeitų, o iš tikrųjų įsitempusi laukdavau – bene pasirodys Tomas. Kartą prasėdėjau ant mūrinės tvoros už kampo nuo jos namų iki pat sutemų, kol nebejaučiau nei kojų, nei rankų pirštų. Klausiausi, kaip juodieji strazdai iš širdies traukia giesmes, uodžiau nuo aplinkinių gyvatvorių kylančią drėgmę ir galiausiai autobusu parsiradau namo.

Mano mama nuolat žiūrėdavo pro langus. Gamindama valgių pasiremdavo į viryklę ir nukreipdavo akis į siaurą stiklo ruoželį užpakalinėse duryse. Man regis, ji amžinai ruošdavo padažą, spoksodama pro tą langelį. Baisiai ilgai jį maišydavo, po keptuvę

vartaliudama mėsos gabalėlius ir nesukramtomas kremzles. Padažas atsiduodavo geležimi, jame likdavo gumuliukų, bet tėtis ir broliai užsipildavo jo tiek, kad net varvėdavo per pirštus, patekdavo į panages, o paskui dar išlaižydavo lėkštes, kol mama rūkydama laukdavo, kada galės plauti indus.

Juodu visada bučiuodavosi. Mama su tėčiu. Ankštoje indų plovykloje. Jis tvirtai spausdavo jos kaklą, ji glėbdavo jį per liemenį ir prisitraukdavo arčiau. Tuo metu man buvo mįslė, kaip jie įsigudrina taip sulipti. Kita vertus, tai buvo toks įprastas vaizdelis, kad tiesiog sėdėdavau prie virtuvės stalo, ant dryžuotos staltiesės pasidėjusi naujaisią žurnalo „Picturegoer“* numerį, pasirėmusi alkūne, ir laukdavau, kol jie baigs myluotis. Keista, bet, nepaisant visų tų bučinių, tėvai mažai bendraudavo tarpusavyje. Paprastai kalbėdavosi per mus: „Paklausk, ką tavo tėvas mano apie tai.“ Arba: „Ką pasakė tavo motina?“ Sėdėdavau su Fredžiu ir Hariu prie stalo, tėtis skaitydavo laikraštį, o mama rūkydavo, stovėdama prie lango. Kiek pamenu, niekada nesisėsdavo prie stalo valgyti su mumis, išskyrus sekmadienius, kai į svečius užsukdavo tėčio tėvas, senelis Teiloras. Jis vadindavo tėtį „berniuku“ ir vis šerdavo savo baily Vakarų Škotijos baltąjį terjerą, kuris beveik visą vakarienę susigūžęs pratūnodavo po jo kėde. Netrukus mama vėl stovėdavo ir rūkydavo indų plovykloje, braukdama iš lėkščių valgio likučius ir žvangindama dubenis. Ji pristatydavo mane prie džiovyklos šluostyti indų, parišusi vieną iš savo prijuosčių, man per ilgą, todėl tekdavo ją paraitoti ties juosmeniu, ir aš stengdavausi palinkti ties plautuve kaip mama.

Kartais, kai jos nebūdavo greta, žiūrėdavau pro langą ir mėgindavau įsivaizduoti, apie ką ji mąsto, žvelgdama į pašiūrę nuožulniu stogu, netvarkingą tėčio Briuselio kopūstų lysvę ir lopinėį dangaus virš kaimynų namų.

* 1911–1960 m. leistas žurnalas, kuriame spausdintos garsių kino aktorių nuotraukos.

Per vasaros atostogas mudvi su Silvija dažnai eidavome į Juodosios Uolos paplūdimį. Man visada norėjosi sutaupyti pinigų ir įsitaisyti nemokamame, bet Silvija primygtinai aiškino, kad turime eiti būtent į mokamą. Iš dalies dėl to, kad ten galėdavo flirtuoti su berniukais. Mokyklos laikais ji visada turėdavo kokį gerbėją, o manimi, deja, niekas nesidomėjo. Visai netryškau noru praleisti dar vieną popietę stebėdama, kaip vaikinai šaudo akimis į mano draugę, tačiau tviskantys Juodosios Uolos paplūdimio pastatų langai, veriančio baltumo cementas ir dryžuoti gultai buvo per gražūs, kad galėtum atsispirti, todėl mudvi dažniausiai susimokėdavome po devyniasdešimt pensų ir, perėjusios pro turniketą, atsidurdavome prie baseino. Man ypač įsirėžė į atmintį viena popietė. Tuokart mudvi buvome septyniolikmetės. Silvija vilkėjo ryškiai geltoną maudymosi kostiumėlį, aš – raudoną ištisą, šiek tiek per ankštą. Taigi vis taisiausi petnešėles ir kostiumėlio apačią. Silvija jau tada galėjo pasigirti įspūdinga krūtine ir vapsvos liemeniu, o aš vis dar buvau perkarusi, beveik be apvalumų. Tiesa, plaukus jau spėjau nusikirpti trumpai ir labai tuo džiaugiausi, tačiau buvau per daug išstypusi. Tėtis vis primindavo, kad nesikūprinčiau, bet, kita vertus, patarė rinktis batus žema pakulne.

– Nė vienas vyras nenori žiūrėti į moters nosį, – pareiškė jis. – Tiesa, Filis?

Mama šyptelėjo ir nieko neatsakė. Mokykloje man vis siūlė žaisti angliškąjį krepšinį dėl aukšto ūgio, bet aš bijojau kontaktinio žaidimo. Todėl stypsodavau šone ir apsimesdavau, kad laukiu, kol man perduos kamuolį. Bet niekas taip ir neperduodavo, tad galėdavau žvalgytis į vaikus, anapus tvoros žaidžiančius regbį.

Jų balsai labai skyrėsi nuo mūsų, buvo sodrūs ir šiurkštūs, išdavė pasitikėjimą savimi, nes vaikinai žinojo, ką toliau veiks

gyvenime. Jų laukė Oksfordas. Kembridžas. Teisininko karjera. Matai, toji kaimyninė mokykla buvo privati, kaip ir ta, kurią lankei tu, tad ten besimokantys vaikinai buvo dailesni už tuos, su kuriais paprastai susidurdavau. Vilkėjo puikias striukes, vaikščiojo susikišę rankas į kišenes, ilgi kirpčiai krito ant akių. O štai mano pažįstami (jų gausa, beje, pasigirti negalėjau) praeidavo, tarsi tavęs nematytų, spoksodami tiesiai sau prieš nosį. Visiškai nepaslaptingi. Lengvai nuspėjami. Tu lankei vieną iš tokių prestižinių mokyklų, bet niekada nebuvai toks, kaip tavo bendramoksliai, tiesa, Patrikai? Tu, kaip ir aš, niekada nepritapai. Supratau tai nuo pat pradžių.

Taigi tądien nebuvo pakankamai karšta, kad norėtum maudytis, nes nuo jūros pūtė šaltokas vėjas, bet saulė kaitino stipriai. Mudvi su Silvija gulėjome ant rankšluosčių. Aš užsimečiau ant maudymosi kostiumėlio sijoną, ji tvarkingai man prie šono išrikiavo savo daiktus: šukas, pudrinę, megztuką. Tada atsisėdo ir prisimerkusi nužvelgė poilsiautojus saulės nušviestoje terasoje. Jos lūpos visada atrodė taip, tarsi ji bandytų nuslėpti kreivą šypseną, o priekiniai dantys – it nutekinti. Užsimerkiau. Prieš akis sumirguliavo rausvi šešėliai. Silvija atsiduso ir krenkštelėjo. Žinojau, kad nori pasikalbėti, atkreipti mano dėmesį į publiką, besikaitinančią prie baseino, aptarti, kas su kuo ką veikia, pareikšti, kuriuos vaikus pažįsta, bet aš tenorėjau, kad saulė šildytų veidą ir užplūstų palaimingas jausmas, jog esi toli toli, kaip nutinka gulint paplūdimyje giedrą popietę.

Galiausiai beveik taip ir pasijutau. Prieš akis mirguliuojantys šešėliai sutirštėjo, galūnės apsunko, nepaisiau basų pėdų šlepsėjimo netoliese ir vandens pliauškėjimo berniūkščiams neriant į baseiną nuo trampino. Nors jaučiau, kaip saulė svilina pečius, gulėjau išsitiesusi, uoslę pasiekė kreida atsiduodančio drėgno cemento kvapas, retsykiais nuo pro šalį praeinančio mauduolio padvelkdavo chloru.

Paskui ant skruosto kaptelėjo vėsus lašas, pramerčiau akis. Iš pradžių temačiau akinamą dangaus baltumą. Tankiai sumirksėjusi, išvydau kažkokį ryškiai rausvą pavidalą. O kai suklapsėjau blakstienomis dar kartą, išgirdau aikštingą, bet pasitenkinimo kupiną Silvijos balsą:

– O tu čia ką veiki?

Ir jau žinojau, į ką ji kreipiasi.

Atsisėdusi bandžiau susitvardyti, prisidengiau akis ranka ir skubiai nuo viršutinės lūpos nusibraukiau prakaitą.

Priešais mane stovėjo jis, nušviestas saulės, ir paikai šypsojosi Silvijai.

– Aptaškei mus! – apkaltino ji, nuo pečių nusibraukusi įsivaizduojamus lašus.

Žinoma, daugybę sykių varsčiau Tomą susižavėjimo kupinu žvilgsniu Silvijos namuose, tačiau pirmąsyk mačiau tiek nuogo kūno. Bandžiau nusukti akis, Patrikai. Stengiausi nežiūrėti į vandens karoliuką, riedantį nuo smakro iki bambos, ir šlapias plaukų sruogas ties sprandu. Bet juk žinai, kaip sunku nususukti nuo to, ko trokšti. Taigi nudelbiau akis į blauzdas, į blizgančius šviesius plaukelius ant jų, ir vėl pasitaisiau vientiso maudymuko petnešėles. Silvija pernelyg dramatiškai atsiduso ir pasiteiravo:

– Ko nori, Tomai?

Jis nužvelgė mudvi, sausas ir įkaitusias.

– Dar nesimaudėte?

– Marijon nenori plaukioti, – atsakė Silvija.

– Kodėl? – paklausė Tomas, pasisukęs į mane.

Pamaniau, kad galėčiau pameluoti. Bet jau tada baisiai bijojau būti demaskuota. Juk galiausiai žmonės vis tiek visada išsiaiškina

tiesą. Ir tada baigiasi blogiau, nei paprasčiausiai iš pat pradžių ją atskleidus.

Tai gi mano burna perdziūvo, tačiau vargais negalais prisiverčiau išlementi:

– Aš nemoku plaukti.

– Tomas yra plaukimo jūroje klubo narys, – su pasididžiavimu pareiškė Silvija.

Niekada neturėjau noro mirkti jūroje. Ji, triukšminga ir nerami, visada buvo čia, miesto pašonėje. Bet juk tai nebūtinai reikė, kad turiu mėgti maudynes, tiesa? Iki tos akimirkos visiškai nesukau galvos, kad nemoku plaukti. Tačiau tąsyk supratau, kad privalau išmokti.

– Mielai išmokčiau, – pasakiau ir pamėginau išspausti šypsena.

– Tomas išmokys tave. Juk taip, Tomai? – pasitikslino Silvija, verdama jį akimis ir mesdama išsūkį atsisakyti.

Tomo oda buvo pašiurpusi nuo maudynių, jis pačiuopo Silvijos rankšluostį ir apsijuosė klubus.

– Galėčiau išmokyti, – atsakė, energingai viena ranka pasitrynė plaukus, mėgindamas išsidžiovinti, ir, dėbtelėjęs į Silviją, pareikalavo: – Paskolink mums šilingą.

– O kur Rojus? – pasiteiravo ji.

Tąkart aš pirmą kartą išgirdau apie Rojų. Silvija atrodė labiau susidomėjusi, palyginti su tuo, kaip atsainiai išbėrė klausimą apie mokymą plaukti, ir ištiesusi kaklą įbedė akis į brolių.

– Nardo, – paaiškino Tomas. – Paskolink šilingą.

– O ką judu veiksime paskui?

– Ne tavo reikalas.

Silvija spragtelėjo pudrinę, akimirką kitą patyrinėjo savo atvaizdą veidrodėlyje ir, nuleidusi balsą, iškošė:

– Kertu lažybų, kad drošite į „Spotted Dog“.

Tai išgirdęs, Tomas žengtelėjo prie sesės ir užsimojo, neva ke-tindamas suduoti, tačiau ji mikliai išsisuko. Rankšluostis nuslydo nuo jo klubų, ir aš vėl nudelbiau žvilgsnį į žemę.

Pasvarsčiau, kas čia blogo, kad jie eis į „Spotted Dog“, bet nusprendžiau laikyti liežuvį už dantų, nenorėdama pasirodyti neiš-manėlė.

Silvija reikšmingai patylėjo, tada sumurmėjo:

– Drošit ten. Žinau tai.

Paskui sugriebė rankšluostį už krašto, nutraukė ir mikliai su-vijo į virvę. Tomas puolė prie Silvijos, bet ji pasirodė greitesnė. Taip sušėrė broliui per krūtinę, kad liko raudonas rėžis. Anuomet man pasirodė, kad tas rėžis net pulsavo, bet dabar nesu tikra. Tu tik įsivaizduok: jaunesnė sesė pakėlė ranką prieš mudviejų nuosta-bųjį berniuką, pašventino jį medvilniniu paplūdimio rankšluosčiu.

Jo veide plykstelėjo įtūžis, mane nupurtė šurpas. Oras atvėso, nes saulė paniro į debesis. Tomas nudūrė akis į žemę ir sunkiai nurijo seiles. Silvija lūkuriavo, svarstydama, koks bus kitas brolio žingsnis. O kai jis staigiu judesiu susigrąžino rankšluostį, kvato-dama puolė bėgti. Tomas vijosi, pašėlusiai sukdamas rankšluostį virš galvos, Silvijai keletą kartų kliuvo ir ji kaskart čaižiai suklyk-davo, bet didžiuma smūgių tikslo nepasiekė. Galėjai matyti, kad Tomo pyktis atlėgo, supratau tai jau tada. Tyčia nesiskubino, ap-simetė nerangiu, norėdamas paerzinti sesę, parodyti, kad jam ne-stinga jėgos ir taiklumo, taigi panorėjęs galėtų jai užvožti stipriai.

– Aš turiu šilingą, – pasakiau ir suradau man duotą gražą megztinio kišenėje.

Tai buvo visi man likę pinigai, bet vis tiek ištiesiau monetą Tomui.

Jis liovėsi pliaukšėti rankšluosčiu. Sustojo uždusęs. Silvija pasitrynė sprandą, per kurį kliuvo.

– Mušeika, – burbtelėjo ji.

Tomas ištiesė delną ir aš padėjau ant jo šilingą, leidusi sau pirštų galiukais paliesti jo šiltą odą.

– Ačiū, – padėkojo jis ir nusišypsojo. Tada pažvelgė į Silviją. – Tau viskas gerai?

Ji gūžtelėjo pečiais.

O kai brolis atsuko jai nugarą, parodė liežuvį.

Pakeliui į namus pauosčiau metalu atsiduodantį delną. Dabar toks pat kvapas liko ir ant Tomo pirštų.

Prieš išeidamas į kariuomenę, Tomas suteikė man krislelį vilties, kurios iš paskutiniųjų laikiausi iki pat jo sugrįžimo ir, atvirai tariant, dar ilgiau.

Buvo gruodis, užsukau pas Silviją išgerti arbatos. Kaip, matyt, jau supratai, Silvija retai pasirodydavo mano namuose, nes turėjo savo kambarį, nešiojamąjį grotuvą ir galėjo sau leisti gerti gaivųjį gėrimą „Vimto“, o aš dalijausi kambariu su Hariu ir tenkinausi arbata. Taigi tąkart pas Silviją valgėme raikytą kumpį, minkštą baltą duoną, pomidorus su salotų padažu, o desertui gavome konservuotų mandarinų ir kondensuoto pieno. Jos tėvas turėjo parduotuvėlę savo name iš gatvės pusės ir joje pardavinėjo puošnius atvirukus, ryškiaspalvius čilpinukus, pasenusius marmeladinius saldinius ir lėlytes iš kriauklių su sausų jūržolių karoliais. Parduotuvėlės pavadinimas – „Džiugios naujienos“, nes joje dar galėjai nusipirkti laikraščių, žurnalų ir pikantiškų leidinių, įpakuotų į plastikinę plėvelę. Silvija pareiškė, kad jos tėvas parduoda po

penkis „Kamasūtros“ egzempliorius per savaitę, o vasarą pardavimas patrigubėja. Anuomet teturėjau miglotą supratimą, kad dėl kažkokių man nežinomų priežasčių „Kamasūtra“ yra uždrausta knyga, tačiau apsimėčiau labai įkvėpta šios naujienos, išplėtusi akis žioptelėjau: „Tikrai?“, ir Silvija pergalingai linktelėjo.

Mes valgėme kambaryje su vaizdu į gatvę, o Silvijos mamos banguotoji papūgėlė užtikrino pretenzingą garso foną. Šiame kambaryje stovėjo plastikinės kėdės metalinėmis kojomis ir toks pat lengvai valomas pietų stalas, neužtiestas staltiese.

Silvijos mama buvo pasidažiusi lūpas ryškiai oranžine spalva, net iš savo vietos užuodžiau nuo jos rankų sklindantį valomojo skysčio levandų kvapą. Kažkodėl ji buvo itin stambi, nors, kiek man teko matyti, valgė tik salotų lapus su agurkų griežinėliais ir vis plempė juodą kavą. Bet, nepaisant tokio savęs ribojimo, veido bruožus darkė riebalai, o monumentalė krūtinė, primenanti neįtikėtino dydžio orinius pyragaičius kepėjo vitrinoje, visada būdavo atkišta parodai. Kai suprasdavau, kad daugiau nebeįstengsiu žiūrėti į Tomą, sėdintį greta mamos, nukreipdavau žvilgsnį į ponios Bedžis liulantį griovelį tarp krūtų. Žinojau, kad tai irgi netinkama vieta akims ganyti, tačiau vis geriau, nei jomis ryti šios ponios sūnų.

Buvau šventai įsitikinusi, kad nuo Tomo sklinda karštis, kad marškinių rankove nepridendtas dilbis, padėtas ant stalo, šildo visą kambarį. Be to, užuodžiau jo kvapą (ir tai ne iliuzija, Patrikai), juk ir tu, suprantama, pameni sumišusius plaukų aliejaus „Vitalis“ ir pušų gaiva dvelkiančio talko aromatus. Kaip vėliau sužinojau, Tomas pasibarstydavo šiuo talku pažastis kiekvieną rytą, prieš vilkdamasis marškinius. Anuomet, kaip žinia, tokie vyrai kaip Tomo tėvas nepripažino talko. Dabar viskas, savaime suprantama, pasikeitė. Kai einu Pisheivene apsipirkti, prasilenkiu su jaunais

vaikiniais, kurių briliantinu gausiai sutepti plaukai stirksio lygiai kaip Tomo kadais, o nenatūralus kvepalų aromatas tiesiog riečia nosį. Jie, tie vaikinukai, kvepia kaip nauji baldai. Bet nuo Tomo sklisdavo visiškai kitoks aromatas. Jis kvepėjo nuostabiai. Grįždama mintimis į praeitį, turiu pastebėti, kad vyrai, besistengiantys permušti savo prakaito kvapą talku, anuomet atrodė gana įtartini, todėl labai kurstė mano susidomėjimą.

Matai, tokiu atveju gaudavai geriausia: gaivų talko aromata, o priėjęs pakankamai arti, dar ir šiltą salsvą jį stelbiantį odos kvapą.

Kai baigėme doroti sumuštinis, ponias Bedžis ant rausvų lėkštelių patiekė konservuotų persikų. Valgėme juos tylėdami. Paskui Tomas nusišluostė saldų skystį nuo lūpų ir pranešė:

– Šiandien buvau šaukimo punkte. Nusprendžiau eiti į kariuomenę. Kad suprasčiau, ką toliau veikti gyvenime.

Jis pastūmė lėkštę, pažvelgė tėvui į akis ir pridūrė:

– Tarnybą pradėsiu kitą savaitę.

Ponas Bedžisas linktelėjęs atsistojo ir ištiesė ranką. Tomas irgi pakilo ir ją paspaudė. Pasvarsčiau, ar jiedu kada nors anksčiau taip elgėsi. Neatrodė, kad būtų tai darę dažnai. O dabar tvirtai paspaudė vienas kitam ranką ir nužvelgė kambarį, tarsi svarstydami, ką daryti toliau.

– Jis amžinai perspjauna mane, – šnipstelėjo man į ausį Silvija.

– Kur tarnausi? – pasiteiravo ponas Bedžisas ir sumirksėjęs įsispitrijo į sūnų.

Tomas krenkstelėjęs atsakė:

– Aprūpinimo maistu tarnyboje.

Abu vyrai žvelgė vienas į kitą, Silvija paikai sukikeno.

Ponas Bedžisas staiga klestelėjo ant kėdės.

– Tai bent naujiena, ką? Gal vertėtų už ją išgerti, Džekai? – pragydo ponias Bedžis spigiu balsu, kuriame, man regis, nuskambėjo

graudi gaida, ir atstūmė kėdę. – Turime išgerti, tiesa? Už tokią naujieną.

Stodamasi ji paliejo savo kavos likučius ant stalo. Skystis pasklido per plastikinį paviršių ir pradėjo lašėti ant kilimo.

– Nerangi karvė, – burbtelėjo ponas Bedžisas.

Silvija dar kartą sukikeno.

Tomas vis dar stovėjo lyg apdujęs, nė nenuleidęs rankos, kuria spaudė tėvo dešinę. Paskui palietė motinai petį ir pasakė:

– Atnešiu skudurą.

Kai jis išėjo iš kambario, ponias Bedžis nužvelgė mūsų veidus ir bejėgiškai paklausė:

– Ką mes dabar darysime?

Pasiteiravo taip tyliai, kad net suabejojau, ar ausys manęs neapgavo. Kurį laiką nė vienas jai nieko neatsakėme. Kol galiausiai ponas Bedžisas atsідusęs paguodė:

– Kariuomenės aprūpinimo maistu tarnyba – ne Somos mūšis*, Berile.

Ponias Bedžis sukūkciojo ir išlėkė iš kambario.

Tomo tėvas tylėjo. Banguotoji papūgėlė kliegė ir kliegė, kol laukėme Tomo grįžtant. Girdėjau, kaip jis, nuleidęs balsą, kažką dūdeno virtuvėje, matyt, motina raudėjo jo glėbyje, ne mažiau nei aš priblokšta žinios apie išvykimą.

Silvija spyrė į mano kėdės koją, bet, užuot pažvelgusi į draugę, nukreipiau akis į poną Bedžisą ir pasakiau:

– Juk netgi kareiviai turi valgyti, ar ne?

Pasistengiau, kad balsas skambėtų kuo tvirčiau ir ramiau. Vėliau taip pat elgdavausi, kai koks nors mokinys klasėje bandydavo atsikalbinėti arba kai savaitgalį Tomas pareikšdavo, kad atėjo tavo eilė, Patrikai.

* Vienas didžiausių Pirmojo pasaulinio karo mūšių, kuriame žuvo labai daug britų karių.

– Esu tikra, kad Tomas taps puikiu virėju.

Ponas Bedžisas įtemptai nusijuokė, pakilo nuo kėdės ir, pasisukęs į virtuvės duris, šūktelėjo:

– Kurgi, po galais tie gėrimai?!

Netrukus pasirodė Tomas su dviem buteliais alaus. Tėvas pagriebė vieną ir, kilstelėjęs sūnaus pusėn, pasakė:

– Tau puikiai pavyko nuliūdinti motiną.

Tada išėjo iš kambario. Pamaniau, kad pasuks į virtuvę raminti žmonos, bet laukųjų durų pokštelėjimas parodė, kad klydau.

– Ar girdėjai, ką pasakė Marijon? – sučiulbo Silvija, mikliai pačiupusi iš brolio antrą butelį ir ritinėdama jį tarp pirštų.

– Atiduok, jis mano, – burbtelėjo Tomas ir atėmė alų.

– Marijon nusprendė, kad iš tavęs išeis puikus virėjas.

Tomas vikriai atkimšo butelį, leido orui išeiti, padėjo ant stalo metalinį kamštelį ir atidarytuvą. Tada nuėmė bokalą nuo indaujos viršaus ir rūpestingai prisipylė pusę pintos tiršto rudo elio.

– Gerai, – tarstelėjo, pakėlęs bokalą įdėmiai apžiūrėjo prieš šviesą, tada, nugėręs gurkšnį, pridūrė: – Ji visiškai teisi.

Paskui nusišluostė lūpas atgalia ranka ir pažvelgė tiesiai į mane.

– Džiaugiuosi, kad šiuose namuose atsirado bent vienas sveikai mąstantis žmogus, – pareiškė jis, plačiai nusišypsojęs. – Regis, žadėjau išmokyti tave plaukti?

Tą vakarą į sąsiuvinį kietais juodais viršeliais parašiau: „Jo šypsena kaip pilnas mėnulis. Paslaptinga. Kupina pažadų.“ Pamenu, buvau labai patenkinta šiais žodžiais. Nuo to laiko kasdien prieš miegą liedavau savo ilgesį sąsiuvinyje. „Mielas Tomas“, – rašydavau. Arba retsykais „mieliausias Tomas“ ar netgi „mylimas Tomas“. Bet neleidau sau piktnaudžiauti. Man pakako malonumo,

kurį jausdavau matydama jo vardą, sudėliotą iš raidžių. Anksčiau tenkindavausi mažu, nes kai įsimyli pirmą kartą, išties pakanka vien tik vardo, išvedžioti savo ranka. Beveik pakanka...

Absurdiškai smulkiai aprašinėdavau anos dienos įvykius, įskaitant skaisčiai mėlynas akis ir purpurinį dangų. Bet nemanau, kad kada nors rašiau apie Tomo kūną, nors akivaizdu, kad kaip tik jis man darė didžiausią įspūdį. Apsiribočiau aristokratiška nosimi (nors iš tikrųjų ji buvo gana plati ir priplota), sodriu žemu balsu. Taigi, kaip matai, Patrikai, buvau tipiška įsimylėjėlė. Labai tipiška. Beveik trejus metus patikėdavau sąsiuviniai savo ilgesį ir be galo laukiau dienos, kai Tomas sugrįš ir išmokys mane plaukti.

Ar toks aklas susižavėjimas tau atrodo mažumėle paikas, Patrikai?

Galbūt ir ne. Manau, tu geriau nei kas nors kitas žinai, kas yra geismas ir kaip jis stiprėja, kai jį neigi. Kaskart Tomui grįžus namo atostogų, jausdavausi jį praradusi, ir dabar svarstau, ar šis jausmas buvo sąmoningas. Ar tai, kad, laukdama galutinio jo sugrįžimo, atsisakiau matyti realų Tomą ir tenkinausi menamojo aprašinėjimu sąsiuvinyje, lėmė dar didesnę meilę jam?

Kol Tomo nebuvo, man teko susimąstyti apie savo ateitį. Pamenu, artėjant baigiamiesiems egzaminams, mane pasikvietė direktoriaus pavaduotoja panelė Monkton ir pasiteiravo, ką planuoju veikti toliau. Mergaitės, turinčios ateities planų, buvo labai vertinamos, tačiau jau tada supratau, kad panašių planų kūrimas prilygsta smėlio pilių statymui tarp mokyklos sienų. Susidūrus su realiu gyvenimu, šie planai žlugdavo. Ir ypač tai pasakytina apie mergaites. Kaip tais laikais, panelės Monkton plaukai buvo labai neklusnūs: ištisa kupeta vietomis jau pasidabruotų garbanų. Neabejojau, kad

ji rūkė, nes oda spėjo įgauti stiprios arbatos atspalvį, o aplink lūpas, kurias dažnai iškreipdavo pašaipei šypsena, susimetė raukšlės. Taigi panelė Monkton kabinete pareiškiau, kad noriu tapti mokytoja, nes greitosiomis nieko kito nesugalvojau. Nuskambėjo geriau nei ketinimas tapti sekretore, be to, tai neatrodė taip absurdiška, kaip prisipažinti, jog iš tiesų svajoju tapti rašytoja arba aktore.

Man regis, dar niekam nebuvo nė prasižiojusi apie ketinimą mokytojauti.

Panelė Monkton taip pasuko parkerio dangtelį, kad jis net trakstelėjo, ir pasidomėjo:

– O kas lėmė tokį tavo pasirinkimą?

Skubiai apgalvojau atsakymą. Juk nevalia leptelėti, kad nežinau, ką dar sugebėčiau veikti, arba kad turiu mažai vilčių ištekėti.

– Man patinka mokykla, panele.

Ištarusi šiuos žodžius, netikėtai supratau, jog nemeluoju. Laikui bėgant man ėmė patikti reguliariai pasigirstantis skambutis, nuvalytos lentos, paslaptis saugantys dulketi suolai, mergaičių pilni ilgi koridoriai, aitrus terpentino kvapas dailės pamokose, katalogo kortelių šiugždesys bibliotekoje. Staiga įsivaizdavau save, stovinčią prieš klasę su dailiu tvido sijonu, tvarkingu plaukų kuodeliu, pelnančią mokinių pripažinimą griežtais, bet teisingais mokymo metodais.

Tąkart neturėjau nė menkiausio supratimo, kokia valdinga tapsiu ir kaip darbas mokykloje pakeis mano gyvenimą. Tu visada kaltinai mane autokratiškumu ir buvai teišus. Mokydamas vaikus nori nenori tampa valdingas. Arba tu juos, arba jie tave, supranti? Turi atsilaikyti. Anksti to išmokau.

Panelė Monkton apdovanojo mane dar viena kreiva šypsena.

– Iš kitos suolo pusės viskas atrodo šiek tiek kitaip, – įspėjo ji, truputį patylėjo, užsuko parkerio dangtelį, nukreipė nuo manęs

žvilgsnį į langą ir pradėjo aiškinti: – Nenoriu žlugdyti tavo lūkesčių, Teilor, bet darbas mokykloje reikalauja didžiulio atsidavimo ir tvirto stuburo. Nemanyk, kad laikau tave prasta mokine, tačiau, mano supratimu, tau geriau tiktų darbas biure, nes jis ramesnis.

Pažvelgiau į pieno pėdsaką jos auštančios arbatos puodelyje. Išskyrus šį puodelį, ant stalo daugiau visiškai nieko nebuvo.

– O ką apie tai mano tavo tėvai? – pasiteiravo ji, vėl pasisukusi į mane, ir skubiai dirstelėjo į laikrodį virš durų. – Ar jie pritaria šiai minčiai? Ar sutinka tave palaikyti, kad galėtum įgyvendinti savo sumanymą?

Mamai ir tėčiui dar nieko apie tai nesakiau. Juk jie sunkiai patikėjo, kad įstojau į gimnaziją. Išgirdęs tai, tėtis liko nepatenkintas, nes brangiai kainuos uniforma, o ant sofos įsitaisiusi mama užsindė veidą delnais ir pravirko. Iš pradžių tai paglostė savimeilę, nes pamaniau, kad apsiašarojo iš pasididžiavimo mano pasiekimais, bet kai įsiraudojo dar labiau, paklausiau, kas ją taip nuliūdino. „Nuo šiol viskas bus kitaip. Tu nutolsi nuo mūsų“, – pasiskundė ji. O paskui juodu beveik kiekvieną vakarą priekaištaudavo, kad, užuot bendravusi su jais, per ilgai mokausi savo kambaryje.

Pažvelgiau į panelę Monkton ir tvirtai pasakiau:

– Jie stos už mane mūru.

Sudomino? Pirkite knygą
MANO POLICININKAS
ir perskaitykite šią istoriją iki pabaigos.

Nuo tos akimirkos, kai Marijon pirmą kartą pažvelgia į Tomą – vyresnį geriausios draugės brolių, aukštą šviesiaplaukį mėlynomis akimis, – pasijunta pražuvusi visiems laikams. O kai jis grįžta po tarnybos kariuomenėje ir tampa policininku, Marijon, dabar jau naujai iškepta mokytoja, pasiryžta žūt būt jį laimėti. Tad, nepaisydama akivaizdžių ženklų, kad kažkas negerai, skubiai išteka už Tomo, šventai įsitikinusi – jos meilės pakaks jiems abiem...

„Žmogiškas ir įtaigus meto, kai gyvenimus griovė nepakantumas, portretas.“

THE GUARDIAN

Bet Tomas turi ir kitą gyvenimą, kitą jį užvaldžiusią aistrą. Braitono muziejaus darbuotojas Patrikas, irgi visiškai pavergtas gražiojo policininko, atveria Tomui anksčiau nepažintą pasaulį. Tuo metu, kai seksualines mažumas smerkia ir visuomenė, ir įstatymai, policininkui saugiau vesti mokytoją. Tad du beatodairiškai Tomą įsimylėję žmonės priversti dalytis mylimuoju, kol vienas jų neatlaiko ir į šipulius subyra trys gyvenimai.

Apie tai, kaip klostėsi ši skausmingų santykių istorija, sužinome iš dviejų šaltinių: Marijon atsiminimų ir Patriko dienoraščio. Abiejų dėmesio centre – tas pats mylimasis. Abu pasakoja apie prarastus metus, pražudytą

„Įvairiapusiškas ir subtilus meilės trikampio tyrinėjimas... jaudinantis žmogiškųjų aistrų, silpnųjų ir kovų atskleidimas.“

meilę ir neišsipildžiusias viltis, apie tai, kad, netgi bręstant palankioms permainoms, Jungtinėje Karalystėje labai daug kas tebebuvo neįmanoma.

PUBLISHER'S WEEKLY

„MANO POLICININKAS“ – STEBĖTINAI NUOŠIRDI ISTORIJA
APIE AISTRINGOS IR TVIRTOS MEILĖS AKISTATĄ
SU NIOKOJANČIA REPRESINĖS VISUOMENĖS GALIA.

